

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлани. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 14-00 „
Піврічно 26-00 „
Річно 48-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Закарпатті, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Югославії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Збірка адреса і зол.

Телеф. Редакції: 23-41.
Друкарні: 23-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ТИШИНА ПЕРЕД БУРЕЮ?

Рантова мовчанка після крику про зміну уряду. — Гра за кулісами: з ким лутитися? — Нова зинька платени: слабкість чи сила уряду? — Захмарений захід.

Варшава, 22. травня 1932.

Після усього того гармидеру, який ще нежидано-два тому счинила вся польська преса про великі „зміни“, які ждуть уряд і правління *in capite et in membris* — рантова тишина мусить дивувати кожного пересічного читача. Логічно виходилоб, що зміни може й були плановані, але вже перестали бути актуальні. По суті — річ представляється зовсім інакше. Адже польська преса давно перестала бути навіть відзеркаленням сучасної дійсності Польщі, — а не то авторитетним заповідачем її будучності. Передусім люди нічого не знають, а з того небагато, що знають, можуть писати лише малу частину. Така маленька частинка інформації, які дійшли до відома людей преси — саме й була підставою того шуму, що знявся деська нарад у Спалі й на Замку та „таємничих“ подорожей п. Бартеля на лінії Львів—Варшава. Нинішня мовчанка не значить нічого більше, як те, що скупий запас випадкових інформацій вичерпався, ніхто з урядових кол не журиться потребою повідомити громадян, у чому річ, навпаки — „конспіративного“ характеру проблеми зміни уряду і системи влади урядові чинники бережуть ще зоркіше, ніж раніше, — і часописи перестали писати про найважливішу справу держави та чекають, аж знову зявнеться *deus ex machina* у постаті п. Бартеля чи хайби інший „таємничий“ випадок не дасть нового газетного матеріалу.

А тимчасом сама справа зовсім не зійшла з делікатного порядку і ні трішки не перестала бути актуальною. Коли цілим державно-політичним життям кермуть одиниці, між якими є і такі, про яких ширший загальний нічого не знає або дуже мало, та яких вплив відомий лише за кулісами справжнього — а не того формально-го псевдо-парламентарного устрою, то при такій системі закулісову гру треба розшифровувати показниками варшавської атмосфери, треба шукати вказівок між рядками санаційних та опозиційних офіціозів та зручно орієнтуватися серед повені поголосок. І так нині ніхто вже не має ніякого сумніву, що не то з „бозового“ настрою нема у варшавському санаційному таборі сліду, але й що щез всевладний дощ настрій т. зв. урядового оптимізму. На цю атмосферу склалися чимало моментів і конкретних подій з останніх тижнів — про що вже у нас писалося — та у висновку станула перед санацією рубом проблема: чи всупереч усім тим зашикам (ситуація господарська, політичний хаос, лист кард. Габонда, події в Німеччині, події у Франції, ситуація на Сході і т. д.) таки не ділитися з ніким владою, себто не змінити дотеперішнього „курсу“, що є своєрідною сумішкою „сильної руки“ і „блискової ізоляції“, — чи теж „поширити базу ідеології маршала Пасудського“ (так воно називається в санаційній фразеології)? Поширення „базису“ можливе або на ліво або на право. Коли йде мова про проф. Бартеля, як того санаційного діяча, з якого іменем вжеться легенда про демократизацію і парламентаризацію влади, тоді — очевидно — наче автоматично мається на увазі співпраця в якихнебудь формах — з польською аліансєю. А проте і суспільна програма і симпатії нинішніх володіючих кол схилиються безумовно в сторону правниці. Польська лівиця (ППС) входить під увагу у зв'язку з побідою аліансу у Франції та потребою паралізувати некорисні настрої і поголоски (нпр. у справі Данії) на міжнародному ґрунті. Зате польська правниці (ендеки), як союзник, пригодились би тепер саме у відповідь на побіду Гітлера у Пруссії, пригодились би теж з огляду на клир, промисла і помішників та на — зміну конституції, яка все ще мерехтить на дальшому плані та яку перевести можна лише купів з ендеками! Ці течії і погляди саме й зударюються нині за варшавськими кулісами. Назовні їх ефект — з одного боку в коротких півофіційних замітках, що взагалі не буде ніяких змін, з другого — в

безумовному стушуванні тону в санаційно-опозиційних (головно ендецьких) пресових діялогах.

Чомуж так довго нема ніякого рішення? Дуже просто: рішення у такій переважній справі залежить від маршала і без його згоди на таку поважну зміну ніхто не рішається, — а маршал мовчить. Мовчить, цих тем не порушує, про ці справи нікому нічого не каже... У цій ситуації „рішення“ мусить відкладатись і мусить нібито наступати затишся, яке проте одної гарної години може закінчитися якоюсь постановою, що знову коміть головою переверне всі польські редакції.

Але покищо треба — як не зветься в офіційній мові — „полагоджувати біжучу справу“. До таких скромних справ належить м. і журба за бюджет, за гроші на покриття видатків і за видатки, які потребують грошей. Як грім із ясного неба впало на урядництво рішення ради міністрів нової зиньки платени. Скільки ощадностей дасть тих „відрізаних“ 9 і 8 відс. (державні урядовці й емерити на провінції та військові), того обрахунку покищо не оголошено. Взагалі, поза звязкою офіційною

зв'язкою, санаційні часописи про цю справу нічирик. Але ніхто не має чейже ніякого сумніву щодо правдивого значіння тої нової зиньки: що фінансова ситуація справді мусить бути немовимно важка, коли уряд звалився на такий крок, та що цей крок означає дальшу паперизацію всього життя у Польщі і в наслідку найфатальніше мусить відбитися на самих доходах державного скарбу. Організаційно розбите, морально адепримоване, апатичне й покірливе польське урядництво на ніяку відповідь, крім паперових протестів, не адобудеться — це знає прегарно уряд і знають самі урядовці. Але ч не в тім, що уряд покориствувався цим станом урядництва, як найлегшим засобом моментального рятунку ситуації на день 1. червня. Річ у тім, чи в цьому рішенні уряду треба добачувати силу чи слабкість уряду. Чи уряд похл. Престора все ще вважає, що може дозволити собі на ризико загострення настроїв невдоволення, — чи теж може не справді один дальший крок — як каже „Роботник“ — по похилій площі, по лінії найлегшого спротиву, яка для кожної влади є лінією найнебезпечнішою...

Таким теоретичним питанням займаються у Варшаві люди, які не вірять, щоби нинішня тишина була вже ознакою літніх ферій. А на доказ, що ця тишина небезпечна, — тиснуть пальцем на захмарений захід... Про це кілька снів — завтра. (к).

Як пристосуватися до нових шкільних законів?

(З реферату дир. В. Кузьмовича на Зізді „Р.П.Ш.“)

Завдання українських громадських чинників і рідно-шкільних діячів у діяльній народнього шкільництва.

У найближчих днях належить подбати, щоби допани дітвори до I. класу нар. школи був якнайбільший. Не сміє наїтись ні одна семикласна дитина поза школою. Завважую, що управители шкіл мають право в індивідуальних випадках (прискорення умового розвитку дитини) допустити дитину навіть 6-тилітню до школи. Однак явище припинення 6-тилітків не може мати масового характеру. Треба доложити всіх старань, щоби по українських приватних і державних нар. школах на тому місці, де мала бути перші класи, не постоїла пріграда.

Мусимо далі виступити з громадянською ініціативою всюди там, де будуть зліквідовані відділи перших клас державних гімназій. Ця громадянська ініціатива має полягати на тому, щоби замість тих клас потворено п'яти класи державних народніх шкіл з українською мовою навчання. А саме там, де вже є українські державні 7-микласові школи (Львів, Перемишль), щоби у віільних убачах тих гімназій могли цього року найти приміщення різнобіжні відділи (паралельки) існуючих уже українських 7-микласових шкіл. А там, де нема державних українських 7-микласових шкіл (Станіславів, Коломия, Стрий, Бережани), щоби ці паралельки були організаційно зв'язані з державною 7-микласовою польською школою, але з тим, щоби мова навчання тих паралельок була українська. Ці паралельки, поширені в наступному шкільному році на ще одну класу (з огляду на майбутню ліквідацію II. гімн. класів), повинні стати зв'язком нових державних 7-микласових народніх шкіл з українською мовою навчання, яких, як відомо, на всій території львівської шкільної округи є лише кілька, а повинно бути вже тепер кількадесят.

Мусимо доложити максимум зусиль, щоби всі приватні народні школи „Рідної Школи“ поновили свій організаційний ступінь (з 4-кл. стали 5-ти класовими і т. д.). Це відноситься і до державних нар. шкіл з укр. мовою навчання. Не забуваймо, що в українському національному інтересі є, щоби сітка нар. вищеступових шкіл була якнайгустіша, бо ці школи (а саме 6-тикласові) будуть у майбутньому підбудовою середніх шкіл всіх типів.

Не можемо випустити зпід ока громадянства дітей і в дошкільному віці. Мусимо звернути особливу увагу на організацію закоронек і діточих садків та мати не лише на увазі їхню виховну сторіну, але й організаційні потреби: вони повинні стати організаційною підбудовою для українських приватних народніх шкіл.

Нові шкільні закони створюють одну для української нації небезпечну можливість, якщо українські громадські і рідношкільні діячі не подбають заздалегідь про усунення цієї небезпеки. А саме, ці закони можуть довести до катастрофального зменшення української інтелігенції. Селянська дитина, яка хотіла покінчити університет, минала досі зправива два рази місце свого осідку: з рідного села до містечка, а гімназією а звідси на університет. Тепер правилом буде 4-рократна зміна місця осідку: з рідного села до найближчого з 6-тикласовою народньою школою, звідти до містечка з 4-рокласовою сер. школою, звідти до міста з лицеем, а врешті звідти на університет. Ця наша дотеперішня діяльність у діяльній бурі була пристосована до двократної зміни і ми повторили бурі лише по більших містах. По селах і містечках ми бурі не маємо. Цю прогалину мусимо доконче виповнити. Мусимо приступити негайно до творення бурі, інтернатів, харчівень і збірних дешевих станцій по селах і містечках, всюди там, де є народні школи вищого організаційного ступня, щоби дати сім'ям молоді, яка не має в себе на місці 6-тикласової школи, спромугу цю школу покінчити в сусідстві. Цей поступат нашої громадської діяльності незвичайно важкий, не лише тому, що 6-тикласова школа буде в майбутньому необхідною для поступлення до всіх шкіл середнього типу, в тім і до загально-образовних і фахових — при тому нові шкільні закони є спеціально протекційні для фахового шкільництва усіх типів і ступнів, якого ми не маємо, — але ще й тому, що для нації взагалі корисніше, коли якнайбільше людей кінчає народню школу найвищого ступня.

Нові шкільні закони, хоч обмежують громадянську ініціативу і віддають дуже багато незвичайно важних справ до вирішення шкільної влади, саме тому вимагають незвичайної сто-

рожкості й ініціативи якнайширших верств громадянства. Українське громадянство повинно зрозуміти, що воно зможе свій стан посідання в ділянці шкільництва не тільки зберегти, але й поширити лише тоді, коли про школу (однаково приватну як і державну) старасянуть і школу боронитимуть не однинці, а навіть установи, лише якнайширші маси населення. Їх треба причити і втягнути в активну оборону і розбудову свого шкільництва. Шкільна влада мусить бачити, що за кожним постулатом українського шкільництва є воля загалу. Ніяка акція інтервенційна чи петиційна одиниць чи установ, взагалі ніяка легальна акція не буде успішною, коли вона не буде або масовою, або організованим виразником волі мас. Організація масового напору, систематична й безупинна опіка, якісні кошти й утяжливе доходження своїх прав на території не лише приватного, але й державного шкільництва, це є ті напрямні, які нові шкільні закони у весь зріст видигають перед українське громадянство і рідношкільних діячів — під загрозою цілковитої утрати впливу на своє шкільництво.

Воєнні приготування Радянщини.

Рада народніх комісарів оголосила при допомозі московського радія приказ, що покликає на маневри річники 1909, 1910, 1911 і 1912. Ці маневри уважають в Європі частинною мобілізацією Радянщини як відповідь на події на Далекому Сході. Звертають увагу, що Сталін, який мав виїхати на Крим, остався на Кремлі. Грузинське пресове бюро повідомляє: Коєн в центрі Радянщини ведуть приготування до війни, що „вибухне в найближчому часі“, між

іншим переминоючи промислові фабрики на фабрики муніцип, Кавказ знаходиться вже під знаком воєнного стану. Свідчить про це цілий ряд постанов, як нпр. іменування головного команданта всіх військових сил на Кавказі, переказуючи йому якнайширші повноваження, та іменування найвірніших приятелів Сталіна на становище членів воєнної ради червоної армії на Кавказі.

Англійсько-магометанська змова в Індіях.

До англійського губернатора Бомбаю зголошено 7 гіндуських провідників з протестом проти варварств, яких магометани доконують на гіндуському населенні. Делегати зазначили, що коли гіндуси благують англійську поліцію, щоб оборонила їх перед нападами магометан,

польських, причому польська влада мотивує ла своє поведіння супроти німців „недостатком лояльності“. На внесення референта Рада рішила вибрати спеціальну комісію, що розглядає ті скарги і свій звіт з відповідним висноском пропонує на сесії у вересні ц. р. Справа закликала гарячу дискусію й спротив польського делегата, якого підтримували делегати Франції й Югославії.

На цьому скінчилася травнева сесія Ради Союзу Народів.

дистають відповідь, щоб шукали оборони і гіндуському конгресі. Гіндусів б'ють, мордують і грабують, а поліція не хоче про це нічого знати. У своїх скаргах перед губернатором гіндуські делегати заявили, що населення Індії перебуло вже раз правління великого Могола, отже й витриває переслідування в часі англійсько-магометанської змови, спрямованої проти гіндусів.

У відповідь на це губернатор зазначив, що англійська влада не робить різниці між ісповідниками різних релігій і в міру можливості боронить гіндуське населення перед нападами.

В часі, коли гіндуська делегація говорила з губернатором, на вулицях ішли далі бої магометан з гіндусами і поліцією. Згинув 6 людей і 35 було ранених. Багато домів спалено, між ними 3 гіндуські святині, що представляли рідкі пам'ятники архітектури.

Страйкова революція в Греції.

В Греції застрайкували всі поштові й телеграфічні службовці, наслідком чого Греція майже відтята від світа. Застрайкували теж робітники у фабриках тютюну в Драма і Кеанті, причому прийшло до кривавих боїв на барикадах з військом і поліцією. Заноситься на те, що й залізничники прилучаться до страйку. З огляду на те, що страйковий рух звернений проти уряду й приймає революційний характер, цілий кабінет Венізелоса подався до димісії. На

основі останніх вістей всі грецькі професійні союзи рішили проголосити генеральний страйк. Заворушення, які вибухли в грецькій Македонії, поширилися вже на Тракію. Президент Заїміс пробує створити коаліційний уряд, а коли це йому не вдасться, проголосити військову диктатуру й здавити революційний рух безпощадно. Покищо на місця неспокою вирушило військо а навіть поплили воєнні кораблі.

Гітлерівці наближаються до влади.

Пруський уряд Бравна зголосив 21. ц. м. діїсню у зв'язку з вигасненням мандатів дотеперішнього пруського союму, виконуючи свої зобов'язання провізорично аж до вибору нового президента міністрів новим соймом. З того приводу президент Гінденбург перервав свою відпустку і вернувся до Берліна, щоб порозумітися з канцлером Брінінгом в справі реконструкції кабінету.

Наближається час скликання пруського союму і ситуація стає з дня на день більше напружена. Зачувати, що комуністи рішили улежшати гітлерівцям проведення свого кандидата на прем'єра пруського уряду. Гітлерівці висували теж свого кандидата на предсідника союму. Осягнення обох цих становищ віддало би пруський сойм цілком у руки гітлерівців.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. ТРАВНЯ 1932.

О. ГАЙДУЧОК.

НА ГРЕХОТИ ПОПАДІ.

Вже минуло три роки, як чарувала нас наддунайська долина Вахав (Wachau). Романтикою своїх замків промовляла до серця. В уяві викликувала постать Рихарда Львине Серце серед жель Діршттайну. Сріблиста стяжка цього наддунайського узбережжя запала нам у душу, щоб наново будитися і себе нам пригадувати.

А там серпневим ранком перекинувшись ми над живим сріблом Лімніці. Круто мчав різними мряками поїзд, підсвистував як хлопець-шибеник. Сріблестими вмивалими запонами підносилося сонце понад мряки, чимраз вище; мряки розплавлялися в синяві й верхи Горган виривали вміт ранньою россою, причесані нічним вітром. Спинилося око на кедровій палаті Підлюто-го, а ми в таборі сеньорів пластуни.

Задумані верди рядком обступили церкву й скромний обеліск — пам'ятник вдячності.

Оглянути ще раз кедрову палату і налюбуватися бодай тим кедровим столом, вибиваним зористо кедровими суками — нема змоги. Там мешкає наш князь церкви.

Силив зір на Кузьминець по другому боці, де на два тижні перед своєю смертю заїхав був да лони медведів австрійський намісник гр. Андрия Потоцький.

І заглянули ми в музей Горганів. Певне ви за нього не чували. Я вже вдарте його оглядаю.

Сліди медвежих пазурів на ялицях, дбайливо відрізані цілим кругляком, то знову на кругляках буків вирізане воєнне „Христос воскрес“. Там на підлозі погнуті шоломи, чи останки воєнного вярду. Бо і тут у серці Горганів була війна по верхах залицились панитарина.

Та музейна збірка поміщена вже вдарте тимчасово, бо усяди хотять її спекатися. Не лише через перевіз з Осмолоди знищилася, але зложена в Італійнім домі, доступна для кожного, ще більше нищиться.

А якби то невеликим коштом зробити для неї постійне приміщення з кількома кімнатами для природників, що літом моглиб тут працювати і збірку збільшувати?

Мають Татри свій музей у Закопанім малим коштом, моглиб мати й Горгани. Хто зна, чи за якийсь час не буде й чого збирати. Тоді будемо жалувати! Пречінь нині, як кажуть, навіть уже комплекту крісел із світлиці в палаті нема, а десь там ще в Осмолоді можна знайти. А кедровий стіл так й хотілось би перенести в Національний Музей. Щоб не забулося, додам: гадку збірки Горганів подав інженір Саєвич і сам став запиналиво її збирати. Не спинюсь над сеньорами; може колись вдарте, а тепер побіжу доріжкою нашої мандрівки на верх Попаді.

Вибірались ми мішаним товариством і мішаним віком, що ватався між 13—40 роками. Мішане було товариство і своєю влачею. Це мене аразу бентежило, але потім рішився я йти.

Тиждень ждали ми на погоду. Не дивинця. Горгани мають те до себе, що сховити на них ясну погоду, це велике щастя для мандрівника.

А там ранком прибіг Мриц і з Камянця з вісткою: Нині пускаємось в дорогу.

Відаємо на залізничку з готовими наплечниками, через Осмолоду веземось на Піскову, а радше Зелену Яворину.

Розлягся я вигідно на дошках. Мриц випакував наплечники, що мене аж страх збирає. Як-то добре не мати численної фамілії! А панна Оля ще й додала йому сталевий свердлик вати шось з кг. Хоче шувати за торфовськими і відчувати з них написану історію Горганів.

З Волині.

До виборів в Рівному. Ріжні польські політики й організації вже розпочали передвиборчу акцію, яка має на меті створити „християнський блок“ антисемітської закраски та не допустити до окремих національних лист, а передовсім української. Особливо цікавий один з трьох постулатів конференції „Федерації обронуцької ойчизни“, а саме: „конечною річю зломати дотеперішній дефетизм і пасивність серед громадян-християн, які при попередніх виборах уможливили перемогу гетта. Стари дисципліна, що вяже б. військових, накладає тепер на давніх товаришів зброї обов'язок, щоб участь у виборчій боротьбі громадян-християн була загальною“. Нема сумніву, що ВУО, Рівна Хата й інші підпорядкуються цьому гаслу й „перемога християн“ (читай: поляків) буде повною“.

Присяга еп. Полікарпа. Луцького єпископа Полікарпа викликали до Варшави, де він дня 12 ц. м. склав присягу на руки міністра віроісповідань Єнджеєвича.

Ліцитація „Рольніка“. 8. червня п. р. відбулась ліцитація майна польської сільсько-

І я на ті досліди цікавий, хоч не дуже в вірві. Вітер переганяє неспокійні отари бурий хмаринков, немов пастух сполохані стала оми. Усміхаються верхи своїми полонинами, риблизнуть грехотами, то насуджуються темні лісами, що закосичилися червоними й синіми квітками.

Не чулися ми серед тої краси, як висідали на зупинці й пустилися вадом Чорні ріки.

Тим разом йде наша мандрівка колективним проводом — без ясно означеного провідника.

Минаємо дві військові долині кухні, пам'ятки відступу наших військ у 1919 р. Так бодай пояснював гавний. Вже й попали на військову дорогу, що веде до границі, а зором спинились на Малій Попаді, що стала закутуватися в кою. Ідемо понурим, аж чорним бором. Темність його обгортає душу. Величезними колами звисає з ялиць „бородуха“. П'єрсія й яву пояснює п. Оля.

Трави під ногами від мряки зморщили. До самої границі підбіг зруб з галицького боку, зіріли в мряці бовдуром обриси Попаді і перші краєлі дощу.

Криємось під ялицю. Там уже й стаємо в рево на ватру, лозимо чатиння на лежалки й надто воно привабливе для пань. Вони виступали ще нині на верху буті.

Пішов Мриц води пошукати й вернувся зруб по груди мокрий. Знайшов при йому кусник колийби. Та за моїм й його прикладом вилить товариство радше метрові янже палачки.

Линої ватри, ніж куліть у морі мокрих тра. Мирно минала ніч, темні світлотні хмари ватра. Мриц просушував штани й „моякості“. Хтось крізь сон деклямував: „А як ішли за Попадю, то настали мряки“. Одиначку моя зупиня і подолева біля неї свій наплечник. (Сам собі)

господарської кооперативної „Рольон" у Злато-бурині на покриття належності Банку Господарства Кілевого.

Здійня у волинському воєвідському уряді, відомий „українофіл", журналіст і редактор з Подлян П. Волошинський, звільнений зі службової посади у „Волинському рев'ю" і переміщений до Варшави до мистецтв внутрішніх справ.

Після дому священика. В с. Войковичах на Горішній хтось облив дим священика Місечки бензином і підпалив. Дім урятували.

Бюро фінансово-рільних справ. При волинському воєвідському уряді зорганізоване поєдинокне бюро у фінансово-рільних справах. Бюро викладає вже другий об'їзди, що містить актуальні закони щодо рятунку рільництва. Хлібороби поки що ще нічого не знають про це бюро. Зв'язку з населенням нема.

Суд над комуністами. До того, що вже було подано в „Ділі" про суд у Луцьку над членами КПЗУ Торчина, Рожкич і інших місцевостей, додамось: Всього було обвинувачених 72. На суд вийшло 11. Решта в луцькій в'язниці переводила масову голодівку, в їх числі 6. Посол Сенюк, Ілек Страхман і Мойше Видра. Суд над демонстрантами відбувається в іншому речинні.

Польсько-католицька акція. У зв'язку з греко-католицькою й православно-українською акцією на Волині латинський єпископат змінює й свою акцію серед польської інтелігенції. В Луцьку заложено „Інститут Католицької Акції", який має своїм завданням одержати поміч для духовенства від польських дворян. Головою інституту єпископ Шельонжек призначив лідичку Ганну Потоцьку (з Четвертинських).

До фахових шкіл!

Небаром кіпчаться шкільний рік. Пора подумати батькам і опікунам, куди і до яких шкіл послати своїх дітей. Добрі родичі не можуть допустити до того, щоб їх діти лишилися без закінченої освіти, що має дітям улегшити життя та дати їм вартість праці.

До таких практичних шкіл, що крім загальної освіти дають молоді в скорому часі і практичну фахову підготовку, належать **фахові школи**.

Безповоротно минули ті часи, коли в нашою суспільності домінувала думка, що, мовляв, фахові школи — це щось гірше і менше вартісне, як шкільні і семінарії, до яких треба посилати найабсолютніших дітей, тоді, як до фахових шкіл з меншою ситі давати хіба лише тупавців. Звідси зродилася навіть погорда до фахового шкільництва. Але саме життя ті хибні погляди випрало! Саме фахові школи потребують найабсолютніших учнів. У всіх культурних народів фахове шкільництво займає тепер найповажніше місце і найважливіше опікується суспільством. Бо фахові школи виховують продуктивних і життєвільних громадян! Суспільну вартість людини оцінюють тепер не по свідоцтвах, а по її працездатності.

на дежур: берегти всіх перед медведем, хоча в таку погоду йому не хочеться навіть за Львівськими волоцями.

Ранком-раненьким сталися всі. Хоча не вимкнулися по причудливих немов на львівське борсо. П. Ірина навіть рурки знайшла в напечених і стала розгрівати їх над ватрою.

Чай не хотіли, так спійсно було їм на верх. Швидколати на кращу погоду хоча би цілий день їм не повутру.

За якийсь час добрався до самого верха. Піднялися ми понад ліси вже й ховались і мотушки деякі дивляються під ногами. І афін море моріє. Пронизливий вітер з полудневого заходу дме неспинно, кидає в нас туманами мряні а далі поспивав дощем зі снігом. От і серпень на Попадзі.

Ховались певоти так нагальні, щоб не задержуватися довго, а чим гутше переслакувати з одного на другий, або сідати, як одна з пав. Ані рух даліше не хоче йти.

Закостені! Просьбами, грошми разом з Мрицом, що обіг до неї, зрушуємо П в дальшу дорогу.

А зі своєї огниви перший раз у житті я плодотворив. Козенятком скаче по рухливих пацках. П це бавить більше, як „ручбач" у Пратері.

Під верхом сів я в аатинім кітнику, розпалю машинку, грюю закостенілі руки і лажу зором по мапі. Хоча нагальні, не даюся збити з пантелику. Особливо в мряці хочу бути „дома".

Малю підхід і ми на 1742 м. висоти. Біля нас трикутник Попадзі й море пронизливої мряки. Нема чого й задержуватися. Компас показує нам напрям на Малу Попаду (зватись повинна би радше: Попадзінка). Попадаємо на виглану стежку прорубану серед косодеревини. Тут вже затихає. На агіншенцях. Олі відломлюю га-

Українська молодь повинна заповнити в першу чергу всі фахові школи „Рідної Школи", а саме:

I. **Хлопчі фахово-додаткові школи** (для підюсарів, електромонтерів, бляхарів, столярів, кравців, шевців, голярів і т. д.) у Львові, в Перемишлі, Станіславові і Тернополі.

II. **Дівочі фахові школи** (кравецтво, білизнярство як головні предмети, а крім того домашнє господарство, гігієна і т. д.) у Львові і в Перемишлі (3-літні шкільні кравецько-білизнярські вартаті).

III. **Три-літня Торговельно-Кооперативна Школа** для хлопців і дівчат у Львові в різних окремих курсах, напр. одно-річна торговельний курс для абітурієнтів, одно-річний кооперативний курс для абсолютів і 6-ти клас середніх шкіл і загальні всі інші курси в залежності від числа оголошених і їх вибору науки.

Інші українські фахові школи:

IV. **Середня фахова школа ОС. Василянок** у Львові (кравецтво і білизнярство).

V. **Три-літня Фахова Школа Кооп. „Труд"** у Львові (кравецтво і білизнярство).

Транспортний страйк в Еспанії.

Страйк транспортних підприємств в Еспанії поширився на цілий край і триває даліше. Прохарчування міст відбувається з великими труднощами і під охороною поліції. Страйкарі стараються припинити зовсім рух автобусів і

VI. **Господарсько-свідомішча Школа в Милані** (однорічна, звичайно після 4 класів).

Вся та молодь, що хоче вчитися того фаху, який, повинна вступати навіть до тижневих шкіл (напр. гарбарсько-білизнярських, електротехнічних, дороговозних, кошикарських і т. д.), аби тільки набути фахове звання.

Особливо важливі для нас фахові школи для учителів науки господарства, кравецтва і білизнярства, які по спеціальній школі можуть не тільки вести своє власне підприємство, але також бути учителями жіночих фахових шкіл. До тих шкіл треба аголоситися вже в місці траєї.

Винес до інших фахових шкіл відбавуватися нормально в кінець червня і в початку липня.

Всі відомості про умови і способи вступлення до фахових шкіл — українських і тижневих, інформації про все фахове шкільництво на території Польщі для книжотка п. н. „**ФАХОВІ ШКОЛИ**", яку можна дістати за 75 сотників з пересилкою в Книжарні „Рідної Школи" у Львові, вул. Свистуєвська ч. 20. Даймо нашим дітям фахову освіту!

Спалили 44 муринські села.

До Союзу Народів прийшла вістка, що воєни граничної сторожі муринської республіки Ліберії (на західному побережжю Африки) підпалили 44 муринські села і повбивали багато мешканців. Зацікавлений в тій справі представник ліберійської республіки при Союзі На-

родів признав, що підчас тих нападів згинуло 8 осіб, переважно у вогні. В найближчому часі Союз Народів має вислати комісію до ліберійської республіки, щоби розглянула на місці заочинства.

Ювілей Української Господарської Академії в Подєбрадах.

Дня 16. травня в Подєбрадах відсвяткували ювілей 10-ліття заснування Української Господарської Академії. Це було свято братерської єдності двох близьких до себе культурно народів українського і чеського, які в своїй історії мали багато трагічних аналогій. Цього дня святкували один із чергових проявів гостинності, які нераз траплялися в історії цих народів. Коли в Велика Україна викинула свою гостинність у відношенню до чеських емігрантів, до чеських лєгіонерів, що билися за свободу та відбудову своєї держави; тепер, коли Чехословаччина стала самостійною, вона віддячує українському народові, відкривши свої кордони і серце для тих, що переможли в боротьбі за волю українського народу, мусіли опинитися на вигнанні. Вона відкрила Українську Господарську Академію, що не тільки зміцнює морально оба народи, а творить також підвалини для їхньої майбутньої господарської співпраці.

До Академії з приводу свята надійшло понад 200 привітів від організацій, установ, груп та поодиноких осіб. Тут були листи від Парламентарних Українських репрезентацій з офіційною аналізою Академії, тут були теплі привіти від кравчих господарських організацій. З ентузіазмом збори приймали привіт від Конгресу Українських Інженерів, що саме в той день відбувався у Львові. Присутніх чужинців немало дивували численні привіти від українських культурних організацій з краю і з еміграції. На ювілей поспішило відгукнутися чимало української інтелігенції, а в першу чергу, колишні учні Академії — нині самостійні працівники на волі техніки та економіки.

Академія дістала багато листів і телеграм від урядових чинників та культурних установ Чехословаччини, від голови уряду ЧСР, від президента сенату Республіки, від міністра хліборобства, міністра освіти, від лівнішого чехословацького посла у Польщі, міністра д-ра В. Грєси, від голови Народної Ради Чехословаччини та Хліборобської Єдноти, від вищих урядових осіб міністерства, що ближче стоять Академії — голови президії міністерства хліборобства, від голови шкільного відділу міністерства, держ. інспектора хліборобських шкіл, різних суспільних діячів, високих шкіл і учених Чехословаччини, від культурних установ у Празі і більш сотні привітів і телеграм від більшості українських установ і організацій із Галичини починаючи від таких як Українська Парламентарна Репре-

дуз косодеревини. Успокоюю П совість: Пречний я менше знищив косодеревини як ті, що прорубали задовж на два метри широкую дорогу для тих, які хотять почванитися: „ми лазили на верх Попадзі".

Маленька баталія з п. Олею за відчитування мапи й всі йдуть за мною з Малою Попадою на сікло між нею і Паренками. У душі зарікаюся мандарини з колективним проводом.

Снімати, — не хотять я відпочити.

Мене це не зрушує. Сідаю під дощечним дашком, а порожня Торічеллі в мому шлунку заповнюється. Мряковинна дещо розлилася. Паренки ясно обрисувалися перед нами, а там уже всіми грехотами забили.

Відійшли ми з Мрицом на хвилину, винюхали найкоротшу стежку і аснулися всі нал потік Паренки, що порозбивав колишню доріжку на всі ладі.

Панна Ірина більше дбав за свої ноги, ніж мести і чалавав серединою потічка. Самітні кедри приглядаються нам зі зроби, а з узбич аніла аломів і прірв, що хвилини вітає срібною стяжкою потічок і цікавий біжить до нас. Вже й сліди значеної туристичної стежки.

Рішили відпочивати в пустій колибі. Варили чай, а ще два тижні пізніше виплозували блохи, яких там набралися. Захоплювалися в дальшій дорозі обома Капуськами, впивалися шумом Лімниці й ввечері попали до Пілзгого.

Бути на Попадзі і не бачити моря верхів а неї, часто трапляється. Зате знаєте навіть у негоду на кожному версі: себе самого, свою душу і душу природи.

За тим варта піти з великого міста на верхи.

Хто не платить за часопис, піриває рідику пресу.

японський порошок

ВБИВАЄ

КАТОЛЬ

КОМАШНО

ТА ХРОБН.

Предст. „КАТОЛЬ", Варшава, Вільча 58.

зентація УНДО, радикальна і соціалістична партія, окрема від української парламентарної репрезентації у Румунії, від Укр. Наукового Інституту в Берліні та Варшаві і всіх українських організацій у Чехословаччині. Дуже багато листів і телеграм прийшло від наших учнів УГА і професорів з усіх кінців світа.

Свято відбувалося у переповненій українським та чеським громадянством залі міської „Заложні".

Чехословацька Хліборобська Академія спеціально делегувала на свято двох своїх представників, а саме: свого віце-президента, світової слави ученого, професора біохемії д-ра Ю. Стоянісу та директора хліборобської школи д-ра В. Штемпля. Міністерство хліборобства вислало свого спеціального представника проф. Івж. В. Складана. Місто Подєбради було настане міським старостою д-ром. Панькажем. Було також пов-

сутнім б. заступник міського старости дир. проф. Р. Кратохвіль, що не раз виявив Академії неоціненні послуги. Кураторів господарської підготовки школи заступав великий український прихильник першої заст. старости Чехословацької Соціальної Громади, надрадник Я. Тругалаж, від дирекції підборадського літінська — управитель Ф. Кучера. Збори радісно витали теж чеського ученого і політика, відомого ще за старих часів українського симпатика у віденському парламенті д-ра інж. І. Граського.

Бадьорими мелодіями традиційного „гаудеamus ігітур“, проспіваного хором професорів і студентів Академії під орудою доц. п. Щуровської, почалася урочиста академія. Ректор проф. Б. Іванницький відкрив збори короткою промовою, згадавши в ній ті умовини, за яких заснували Академію. П. осяги за минулих десять років, за допомоги чехословацького уряду і значіння її для чесько-українських взаємин. Присутні стоячи вислухали агадку про покійних членів персоналу Академії: лектора В. Туркало, лєкт. інж. Г. Сидоренка, голову Термінологічної Комісії Е. Чикаленка, б. проректора проф. інж. О. Віліньського, проф. Р. Лащенка, члена Термінологічної комісії В. О'Конор-Віліньської, доц. інж. О. Михайловського, доц. інж. Е. Голіцинського, одного з фундаторів Академії М. Шановала, а також абсолювентів та студентів Академії, яким не довелося дожити до цього дня.

Бурливою овацією збори аустрилі пропозицію ректора вислати телеграфічну подяку президентові Чехословацької Республіки Т. Г. Масарикові.

Свою промову закінчив ректор повідомленням, що Професорська Рада Академії ухвалила з нагоди ювілею вшанувати наукові та громадські заслуги двох видатних старих українських працівників на полі техніки і економіки надавши президентові „Одеського Господаря“ мітратові о. Титові Воїнаровському титул доктора економічних та агрономічних наук honoris causa та відомому діячеві в галузі залізничного транспорту Андрію Лукашівичеві титул доктора технічних наук honoris causa.

Після промови ректора забрав слово запрошений до почесної президії делегат Чехословацької Хліборобської Академії проф. д-р Стокласа. В докладній, надзвичайно змістовій промові він обґрунтував думку, що цей ювілей є не тільки ювілеєм Академії, але також урочистим актом цілої Чехословацької Республіки. Кажучи про працю українських вчених, промовець особливо вгадав наукову діяльність нестора хемічних наук, ректора університету проф. д-ра Горбачевського, що протягом десятиліть навчав у праській чеській університеті, виховав покоління чеської молоді і дав живий приклад чесько-української наукової співпраці. Після того йшли короткі промови — ректора Українського Університету проф. д-ра Горбачевського, ректора Українського Педагогічного Інституту проф. д-ра Гармашіва, представника міністерства хліборобства проф. інж. Складала та д-ра проф. Кратохвіля.

По привітальних промовах хор заспівав святочну кантату.

Прочитаний відчит проректора Академії проф. Л. Бича на тему: „Огляд дослідчої та фактової літературної праці Академії“ не відбувся з огляду на пізний час. Співом національних гимнів українського і чехословацького закінчилося офіційне свято.

Після офіційних зборів відбувся товариський обід, на якому знову виголосили чимало теплих промов.

Жеспокій в Манджурії.

На схід від Цзічакру прийшло до завзятого бою між японським військом і відділами китайських добровольців. Японці мусіли відступити, потерпівши великі втрати.

Бочка порошу в Данцігу.

Секретаріат місцевої соціал-демократичної партії оголосив відозву, в якій зазначає, що останні події в Данцігу довели до такого напруження, що теперішні положення можна порівняти зі ситуацією перед вибухом світової війни. Данціг грався бочкою порошу, що може легко викликати пожежу в цілій Європі. Боєві розпорядки Польщі супроти Данціга й бойкот данцігських товарів Польщею викликані поведінням гітлерівців, що закликають до бойкоту польських товарів і заповідають вирішну розправу з Польщею та злуку Данціга з німецькою республікою. Так повстає атмосфера взаємного недовіря й оскільки данцігський сенат приборканим гітлерівським бойком не постарється відрешити ситуацію, небезпека може зрости до небачаних розмірів.

Перед святом Матері у Львові.

Кілька заміток на тему культу Матері в нас.

„Союз Українок“ проголосив в окремії відозві другу неділю травня ц. р. днем свята Матері. Згідно з цією відозвою культ Матері в нас мав цього року, як і попередніми роками, проявитися концертами академіями і прилюдними викладами, присвяченими звеличчю Матері. Досі якось не чуємо з краю багато про свята Матері. Якось глухо на цьому відтинку громадської вражливості. Львів заповідає таке свято на 29. травня ц. р., тобто на останню неділю травня.

І саме з нагоди цього львівського свята Матері бажавмо висловити кілька думок загального характеру. Звідки взявся в нас культ Матері у таких формах, як його в нас пропагують? Він прийшов із заходу. Велика війна, що кинула мільйони людських жертв у ненаситну пащу молоха війни, спричинила у повоевних часах цілком природний відрх на її страхіття серед усіх цивілізованих громадянств. І коли в часі війни не було місця для романтизмів при розпоряджуваних людським життям в ім'я державних престижів чи державних життєвих інтересів, то повоевний час дав саме широке поле для рефлексії над страхітливим минулим. А ця рефлексія оперлася передовсім на романтизм, на почування. Жертви війни як мертві так і живі сколихнули сумлінням вчорашніх засліплених воєвників і дали волю їхньому почуттю гуманності. Нема сумніву, що найбільшою страждальницею в часі війни і по війні була мати, як та, що тратила синів на полях боїв, так і та, що тратила мужа, лишаючись з малими дітьми самотньо на світі. І тому культ Матері в західно-європейських краях виріс з рефлексії над страхіттями війни. Так зрозумілий (з чисто романтичної сторінки) перешіпався цей культ і на наш ґрунт.

Тому й не диво, що до свята Матері підходять у нас із чисто романтичної сторінки. Мати-страдниця — ось провідна нута, на яку говорять у нас з нагоди таких свят. Алеж у нас культ Матері і без наведених свят був поставлений дуже високо. Найкращі поеми Шевченка присвячені тому культу („Катерина“, „Наймичка“, „Марія“), поминаючи вже цілу низку творів інших українських літературних класиків, на яких виховується наша молодь.

„Слово мати великеє, найкращее слово“ — казав Шевченко і тим віддав найвірніше настрій кожній людині відносно матері. І не тільки настрій, але й підкреслив крім того природний і са-

мозрозумілий факт, що для кожної нормальної людини найбільшою цінністю у діяльній почуванні, правдивим „святая святих“ є мати. Народна українська мудрість, що в понятті „правда“ вкладає і почуття добра і справедливості і широти і щастя, ідентифікувала поняття правди з поняттям матері в такому клясичному афоризмі: „Тільки в світі правди, що рідная мати“. Цей афоризм буде ще глибший, коли його передамо в пісенному виді: „Нема в світі правди, правди не зискати — тільки в світі правди, що рідная мати“. Тому з уваги на такий культ Матері у нас наші свята Матері не повинні набирати переважно романтичного змісту, а навпаки: усуваючи з них по змозі надмір романтизму і аранжери цих свят повинні їх зробити поважними засобами для виховування українських матерей і то виховування всестороннього. До нього належать не тільки національно-патріотичні справи, але й справи практичного виховування дітей, материнської та діточої гігієни і т. п. Так поставлені свята Матері далиб нашому народові велику цінність. Доходи з таких, солідно підготованих і добре організованих свят можнаб ужити на видання необхідної, особливо для матері-селянки й робітниці популярної як національно-педагогічної, так і гігієно-медичної літератури.

Цих кілька стрічок з нагоди львівського свята Матері написали ми в найкращій вірі і з якнайкращими намірами використати якнайпрактичніше для нас організовані форми культу Матері та запрягти до такої праці і заінтересувати нею якнайширші кола нашого громадянства. При цьому зазначаємо, що культ Матері виключно романтичного характеру може мати велику практичну вартість хіба для виховання дітей в благородній пошані до матері, але він нічого не може дати матері.

Львівське свято Матері влаштує Львівська Філія Союзу Українок в неділю 29. травня. На свято складаються Служба Божа коло церкви св. Юра в 12-й годині в полудне, в часі якої митрополит Андрій уділить учасникам архієрейське благословення, і концерт в салі Рем. Палати (Стрілецька пл.) в год. 4. пополудні. Треба, щоб це свято звеличали своєю участю якнайширші кола нашого громадянства і тим підкреслили його вагу.

Присилайте жертви на будову надгробника Іванові Франкові, який уже будується. — Гроші слати до „Центробанку“ на conto ч. 9003.

Б. сенатор УНДО Васаль Бараник перед судом.

увільняючий присуд.

Перед львівською лавою суддів присяглих відбулася нині, в понеділок, розправа (відложена дня 23. III. ц. р.) проти бувшого сенатора УНДО п. Василя Бараника, літ 51, тепер кандидата адвокатури в Залізниках. Розправу проводив радн. Тертіл, як вотанти засідали ст. судді Слезановський і Ягодзіньський. Обвинувачував прок. Мінасовіч. Боронови адвокати: посол д-р Степан Баран і д-р Лев Ганкевич.

АКТ ОБВИНУВАННЯ.

Акт обвинувачення каже, що обв. сен. Бараник зважав людей на повиборчій вічу, яке відбулося в Народнім Домі в Радехові дня 27. травня 1928 р., до боротьби проти Польщі за самостійну Україну і сказав, що український нарід опинився в польській неволі, а на золотій українській землі розсівся ворог-поляк, даліше, що польський уряд відбирає українському народові його землю та нищить його рідне шкільництво. Тією промовою — як каже прокуратор — обв. поповнив злочин державної зради (§ 58) і заворушення публічного спокою (§ 65).

ЗІЗНАННЯ ОБВИНУВАЧЕНОГО.

Обв. б. сенатор Бараник заявляє, що до ніякої вини не почувається. На вічу в Радехові було кількох послів і сенаторів і кожний з них говорив про що інше. Обв. внісновав, чому українське населення не брало участі у виборах до польського союму в 1922 р., а чому взяло в них участь в р. 1928. Даліше промовляв про вагу організації, висловив, що їх акт обвинувачення закидає підсудному, він не вживав, а вживав їх мабуть б. посол Вислоцький. А поліціант, що був на вічу, помішав промови різних послів і в своєму донесенні подав, що інкриміновані вислови впали з уст обв.-ого.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

Св. Станіслав Станушек, постер-шувий, що був на вічу як цивільний агент, запис, potwier-

джує в загальному тезі акту обвинувачення, але дечого собі вже тепер не пригадує, а дещо помішав, приписуючи обв.-ому деякі вислови з промови на тому вічу б. посла Вислоцького. Предс. наводить свідка на те, що його зізнання в слідстві правдиві, бо, мовляв, по чотирьох роках не може він всього докладно пам'ятати.

Обор. д-р Ганкевич пригадує свідкові, що він на розправі проти б. посла Вислоцького сказав, що пригадує собі з радехівського віча лише промову посла Вислоцького, а промов інших послів уже не пам'ятає. На це св. заявляє, що то неправда.

Д-р Ганкевич: Я вам докажу, що ви тоді так зізнали!

Св. Анджей Банек, ст. постеруновий з Радехова, заявляє, що списував зізнання попереднього свідка і конфідента Володимира Маркова зараз по вічу, яке відбулося в тому самому домі, в якому знаходиться постерунок поліції.

Св. Володимир Марків, конфідент поліції з Радехова, заявляє, що був на вічу в Радехові але нині не пам'ятає майже нічого з виголошених промов, тому покликуються на свої зізнання на поліції і в слідстві. Тими зізнаннями він обтяжив і обвинуваченого і інших промовців.

Св. Олександр Вислоцький, б. посол УНДО і берестейський в'язень, тепер у львівській тюрмі, запис, заявляє, що напередодні віча в Радехові ті самі послы відбули віче в Каміні Стрілі. Кожний з них промовляв на одну тему, а тимчасом акт обвинувачення і прокураторські свідки закидають аж трьом б. українським парламентаріям ті самі злочини і дослівно ті самі вислови, що нібито впали на радехівському вічу.

Св. о. д-р Володимир Пелліх, незаприс. о. повідає загально про хід того віча і про хід думок поодиноких промовців. Щодо промови обвинуваченого, то він говорив дуже спокійно про

— Після корабельної катастрофи в Адені му залив. Дирекція товариства „Месажеріті“ одержала повідомлення з Джібуті, вистав 54 пасажирів, які находилися на кор. „Жорж Філіпп“. На дно моря пішов знавчантаж золота в штабах вартості 4 мільйона франків, який вислана з Парижа до індокитайського банку. Пропадає теж пошта

Після звільнення служби

— Жіночий лет понад Атлантик. Американська летунка Амеаля Іргардт, що вилетіла минулої п'ятниці з Грейс на Новій Фунляндії до Європи, осіла в суботу пополудні в Ірландії біля Лондондері. Простір 2026 морських миль, переліт за 15 годин і 39 минут. Осідаючи в Ірландії, була зовсім вибита зі сил. Мала на меті долетіти до Парижа, однак з причини дефекту мотору мусіла лет перервати. Оповідає, що подорож мала дуже тяжку, бо кілька разів мусіла боротися з дощем і бурєю. Підчас бурі трісався бензин і тому мусіла осісти.

— Не обійшлося без нещастя. З приводу прильоту Амалії Іргардт з Америки до Ірландії, вилетіла з Лондону на стрічу з нею відомий летун Кларс і пресовий фотограф ілюстрованого моделіника „Дейлі Скеч“, щоби зробити відповідні знімки. Коли вертали назад, над Шкоцією зіпсувався мотор і оба летуни пробували осісти на невідповідному місці. І тут скоїлася катастрофа, бо літак розбився і Бартон погіб відразу а Кларс так тяжко потовкся, що за годину помер.

3 музичного життя.

ПОПИС ФІЛІЙ МУЗ. ІНСТИТУТУ У ЛЬВОВІ.

Рікряно устроювана імпреза спільних пописів усіх філій Музичного Інституту ім. М. Лисенка — цього року представилися дуже змістово та інтересно. На ній зложилось: 12 фортепианних точок філій: Перемишль, Стрий, Станіславів, Коломия, Тернопіль, відтак 3 скрипкові й одна чельова продукція зі Стрия, Коломиї та Станіславова. Усі продукції (II—VII. року науки) виявили переважаче число значних, навіть вишкочених музичних талантів, та при тім добру, верзав високу лінію правдивої, нефальшованої муз. освіти і культури. З природи річ ми приневолені обмежитися тільки до оцінки елементів старших років науки.

Доволі гарну, музикально заокруглену лінію виявила фортепианна продукція п. М. Витвицької з Коломиї у ноктюрні Шопена г-моль. Продукції фортепиану V року: Мендельзона концерт д-моль і Шуберта-Геллера парафраза „Ді Форелле“ — можна скваліфікувати як зовсім добрі і приличні, особливож останню з них. Вате 4 фортепианні продукції вищих років змістом і формою входили вже у справді артистичну сферу і під тим кутом уже їх треба оцінювати. Брамса темнокраскова рапсодія г-моль (у виконанні п. Шиатерівни з Перемишля) була технічно і змістово поглиблена і опанована бездоганно. Трудне під кожним оглядом скерцо Бетховена Шопена було виконане талановитим гравцем З. Савицьким зі Стрия зовсім поправно; до повного артизму здалося ще трохи більше фінезії і заокруглення в нюансах удару, динаміки і педалу. Далеко труднішу задачу мала незвичайно талановита М. Кравцівна зі Стрия

— у так трудній технічно, а так змінчивим і химерним у карнаваловім настрою творі, як „Паніпальонс“ Шумана; п'яністка вишшла і тут побідно, але не почувала ще себе так, щоби „гратися труднощами“ та виявити свою питому фізіономію, так як це було у Етюдів Ліста—Паніпальонс-дур.

Найкраще мабуть почувала себе п. А. Айзнерівна з Перемишля, у творі так владним і блискучим а повним незнищимою життєвою силою, як Угорська рапсодія Ліста. П. Айзнер ще не п'яністка в цілому значінні слова, але має безперечно всі дані, щоб невдовзі при інтензивній праці стати п'яністкою у стилі brillante.

Скрипкові продукції заступлені тільки 3-ма точками (одною III. і двома V. року) стояли всі на висоті завдання і виявили велими музикальне обличчя. Добра рука і технічна прецизія слідна була у обох продукціях V. року: п. Р. Фрухтер зі Стрия та Сатурської Л. з Коломиї; особливо гарно була вистудіювана і зіграна з супроводом Елегія Ериста, хоча й у деяких моментах можна було вижидати більше драматичності. Тільки у виконанні концерту Вівальді (дуже талановитою) ученицею III. р. годилося подати ще скрипачі не одну смичкову інструкцію!

Попис закінчила (по раз перший у нас!) продукція хору елементів Муз. Інституту у Львові класи проф. М. Колесси, яка виконала кілька нар. пісень Закарп. України — вельми поправно під оглядом ритміки і фразування, хоча ще трохи не зрівноважено під оглядом інтонації і динаміки

І. Г.

Відозви й комунікати.

За матеріальну підтримку української сокільської репрезентації на IX. Всесокільському Здви-зі у Празі.

Рік 1932 є святочно-пам'ятним роком у житті всього Сокільства. В цьому році минає вже 100 літ від часу народження великого славяннина д-ра Мирослава Тирша, творця сокільської ідеї, яка знайшла широкий відгук довго перед світовою війною і серед українського народу на наших західних землях. Для вшанування пам'яті великого Сокола організує Чехословацьке Сокільство Всесокільський Здви́г у Празі від 3.—7. липня ц. р., який в IX. а черги від повстання Чехословацької Сокільської Організації.

Вістка про IX. Всесокільський Здви́г облетіла всю земну кулю і кожний культурний славянський нарід готується до виступу на цьому Здви́зі. Не сміє бракувати там серед інших славянських народів і синів нашої нації. Українські сокільські гнізда, що знаходяться за кордоном у Празі, Ржевниціях, Пардубицях, Брії, Подєбрадах візьмуть також участь у цім Здви́зі, щоби віддати належну пошану творцеві Сокільства. Одне це дій виступ та участь україн-

ського сокільства в Тиршовому Здви́зі з'являється великими матеріальними видатками як на дорожж, так і на друк пропагандових плакатів і т. п. Сокільські товариства українців у Ч. О. Р. матеріально стоять слабо і не будуть у своїй самій покрити всіх коштів. Тому Союз Українського Сокільства за кордоном звертається до всього Українського Громадянства в країні за кордоном а проханням матеріальної допомоги та моральної підтримки в справі його успішного розвитку і гідної репрезентації на IX. Всесокільському Здви́зі.

Громадяни! Підтримайте Українське Сокільство за кордоном, сокільські організації, які на еміграції хочуть якслід сповнити свій обов'язок та гідно репрезентувати українські барви на міжнароднім форумі, на IX. Всесолявським Здви́зі! В незломно надією на доброзичливі відгук Українського Громадянства Союз веде в тяжких умовах належне приготування до виступу на IX. Всесокільському Здви́зі.

Хай-же наш заклик не залишиться голосом „вопівного в пустині“ загальної байдужості! Хай бодай сотня представників організованого українського сокільського сил стане на світовому форумі для віддання пошани в століття народного основника Сокільства Мирослава Тирша, якому деякі славянські народи, а передовсім чехословани, завдячують своє національно-державне завоювання.

Все вперед! Вої враз!

ЗА ТИМЧ. УПРАВУ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ:

Инж. В. Прохода в. р., С. Черняківський в. р. голова. справник.

Я. Благітка в. р. начальник.

Гроші слати на адресу скарбниці Союзу: Evhen Levickýj, Poděbrady — Lazně, Ukrajinský Sokol, Zámek, C.S.R.

СПОРТ.

Станіславів:

Пролом—Адміра 3:1 (1:1). Мистецтво Б. класи

Стрий:

Корона (Самбір) — У.С.К. 7:2 (3:1). Мист. Б. класи

Дрогобич:

Дністер (Самбір) — Юнак 2:1 (1:0). Мист. Ц. класи

Надвірна:

Гакоаг—Бескид 3:2 (2:2). Мист. Ц. класи

Ходорів:

У.С.Т. — Хортиня (Жидачів) 3:1 (1:1). Товариські змагання.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ плати кооперативна для 23.V. 1932 р. за масло експортне та десертне пріма 000 зоз., за літру молока 23—24 сот. літру сметани 120 зоз., кону вень 3:30.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.
Вівторок, 24. V. год. 8. веч. „Влукаючий голандець“.
Середа, 25. V. год. 7.30 веч. „Чорне Гетто“ (цикл найкращі).

Театр Різнородностей.
Вівторок, 24. V. год. 8. веч. „Гав-гав“.
Театр Новин.
Вівторок, 24. вистава не відбудеться.

Концертне Бюро М. Тирка.
Середа, 25. травня: Концерт Тітта Руффо, І. Баритона „Ді Скалі“ в Міляно.

Кіна.

АПОЛЬОН: „Така солодка дівчинка, як Ти“ (Анн Ондра).
КАСІНО: „Любовники з Тагіті“ (Ван Баян).
КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайл“ та „Вісність през. Думера“.
ЛЕВ: „Жінка на Марсі“.
МАРУСЕНЬКА: „Д-р Джекиль і мр Гайл“ та „Вісність през. Думера“.
МІРАЖ: „Спокуси Європи“, „Ліліянка як дівчинка“.
ОАЗА: „Табу“, „Приборкання фарту-ючої“ (Біллара Бов).
ПАН: „Ліліянка“.
ПАЛІС: 1980 рік. Подружжя будучи-нини“.
ПАСАЖ: „Ковбої тріумф“ (Кен Мей-нард), „Шляхом ганьби“ (Батішська), „Промінь: На Сибір“.
СОНЦЕ: „Поліцейський Тагетт“.
СТИЛЕВ: „Пропавший повітряний“, „Пат і Патрон“.
УТІХА: „Обманець із Техасу“, „Ков-боїє коханні“.
ХІМЕРА: 24 години з життя жінки.

Програма радіо.

Середа, 25. травня 1932.

Кенігсберг (217,1) 13.05, 16.30 Концерт, 19.30 Авд. у честь Нестора, 20.00 Трансмі. 21.10 „Вояки“ авд. Ленца, Братислава (278,8) 12.45 Концерт, 18.00 Авд. спів, 19.30 „Бетріче“ оп. Ліліана, Бреслав (325) 20.00 „Алла Турка“ давня та нова турецька музика, 22.20 Мікрофон під-слукує соловейка, Міляно (331,4) 16.45 Кайнет, 20.45 Комедія, Лондон (356,3) 20.25 „Золото Рену“ оп. Вагнера, Гельсінгфорс (368,1) 19.05 Свято сканд. музи-ки, Букарешт (394,2) 19.40 Спів, Крутес-ко, 20.00 Віольончеля, 20.00 Форт., 21.15 Скрипка, Берлін (419) 17.10 Спів, Ір. Но-аре, 21.10 „Пробудження весни“ Вексін-да, Білгород (430,4) 20.00 Пісні, Вінічка, 21.15 Концерт Мокранца, Стокгольм (435,4) 19.30 Солісти, 20.30 Спів, Рагнар Гуальтен, Рим (441,2) 17.30 Пісні, Велия Ка-пуано, 20.45 „Ле Вілі“ оп. Пуччіні, 22.10 „Діава зі Заходу“ оп. Пуччіні, Прага (488,6) 15.30 Форт. рец., 19.30 „Духи в замку“ оп. Кріпкі, Брюссель (509,3) 17.00 Соната, 20.00 Фортелли, 20.30 „Ле Жан-дарм е сан Піліє“ ком. Куртліна, Мінхен (532,9) 12.00 Концерт, 21.00 „Ретунг“ ара-ма Кесера, Любляна (574,7) 18.00 Кайнет, 20.30 Сольо, Харків (937,5) 15.00, 16.00, 18.00, 20.00, 24.00 Концерт, Кенігсберг-ганзен (1634,9) 14.00, 21.10 Трансмі., 15.00 Для молоді, 16.30, 20.00 Концерт, 17.30 „Спорт у людей та звірит“.

Львівське радіо.

Середа, 25. травня 1932.

11.45 Перегляд преси, 11.58 Астр. час, 12.10, 14.45, 15.25, 16.40, 19.40, 22.40 Гра-мофон, 13.20, 22.35 Метеор. ком., 15.05 Госп. ком., біржа, 15.15 Плат. куток,

15.50 „Марія Антоніна, пор. польських уланів“, 16.15 Ком. фіз. виховання та спорту, 16.20 „Книжка, що не дає спати“, 16.55 Англ. лекція, 17.10 „Через Помари до Трок“, 17.35 Легка музика, 19.15 Хлі-боробська скрипка, 19.25 „Даш над го-ловою“, 20.00 „Бол. Прус“ феял, 20.15 Пісеньки, хор, 21.00 „Про Кар. Шма-новського“, 21.15 Концерт творів Шма-новського (сп. Стан. Корвін-Шманов-ська, сопр.), 22.45 „Найгеніальніший шпінг світової війни“, 23.00 Танк. му-зика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Вписи на шкільний рік 1932/33 до прив. дівочої фахової школи (середнього типу) С. С. Василіанок у Львові начнуться 1. червня ц. р. Близькі інформації дає У-права при вуз. Длугоша 17. 1906 2-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ДЕКЛАРУЙМО акції українського Бро-варництва, штука 50 зоз. Зголошення з поданням точної адреси слати до Адм. „Діла“ від „Ліво“. 1855 1-5

МАШИНИ до писання з українськими і латинськими черенками okazівно продає Юліан Ломача, Львів, Валова 11. 4-5

ДО вишайму комфортавий покій кавалер-ський, Кватківа 11 а (бічна Зеленої). 1915 1-2

ДЛЯ ЛІТНИКІВ. Підлісся, вілла над Пу-том, стація в місці. Околиця чудова, а горах Горганх. Рівень 650 м. Кімнати з харчем або без до вишайму на літній і серпень. Зголошення: Jan Topolnicki, Kiel-се, Trzeciego Maja 49.

УМЕБЛЬОВАНА кімната з окремим зо-дом до вишайму від 1. червня. Театри-ська 3, II. ліворуч. 1910 2-3

Д-Р СВЕРГУН ГРИГОРІЙ — прощу ві-воротню подати теперішню свою адре-су — Хамула, Галичини. 1911

ОСОБА в середнім віці, самітня, займе-тись дітьми і цілим господарством у ад-ця або священника в якийсьбудь місто-сти. Зголошення: М. С. Львів, вуз. Де-керта 3, мешкання ч. 8. 1914 1-1

НАЙМОДНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАШІ по 45 зоз. і вище, гарні костюми від 85 зоз., сукні, блузки, тощо дуже дешево про-дає відома фірма Янін Посамент Львів, вуз. Академічна 2 (Готель Жоржа) 9-11

ДОБРА ЛЬОКАТА! Коло стації Рожанка (4 км. до Славська) є на продаж вірши-ці. Місце надляється також на літнисько або санаторію. Зголошення приймає: Осип Гусаківський, Тухля коло Сколього. 3-4

КОСІВ-МОСКАЛІВКА. Під лісом коло Гуку всі кімнати з верандами до вишай-му з повним удержанням від 15 червня. Ціни низькі. Зголошення приймає: О. Луцька, Львів, Богуславського 14. 9-1

Ширіть наш часопис!